

Ντελός, «Μπέχτελ» και κεφάλαιο, - το σωσίβιο της κυβέρνησης!

ΚΟΙΝΗ είναι η διαπίστωση ότι ο χρόνος πραγματοποίησης των επόμενων βουλευτικών εκλογών θα προσδιοριστεί σε μεγάλο βαθμό από την πορεία της οικονομίας. Ο κ. Παπανδρέου είναι σε θέση να γνωρίζει ότι τις βουλευτικές εκλογές δεν μπορεί να τις κερδίσει. Προετοιμάζει διάφορα σενάρια, προσπαθεί κατά διαστήματα να μετρήσει τις κυβερνητικές δυνάμεις, όσο όμως το τελικό αποτέλεσμα των υπολογισμών βγαίνει αρνητικό, επόμενο είναι να θέλει να εξαντλήσει την τετραετία, έστω και αν είναι διαπιστωμένο ότι το ΠΑΣΟΚ δεν έχει τίποτα θετικό να προσφέρει μέχρι τον Ιούνιο του 1989.

Ο εφιάλης του κ. Παπανδρέου και των συνεργατών του είναι αυτή τη στιγμή το ενδεχόμενο μιας ανοιχτής οικονομικής κρίσης, που θα επιταχύνει τις πολιτικές εξελίξεις και θα φέρει τη συντριβή του ΠΑΣΟΚ. Το σταθεροποιητικό πρόγραμμα, που εφαρμόζεται από τον Οκτώβριο του 1985 δεν απέδωσε τα αναμενόμενα και η έναρξη μιας μακράς προεκλογικής περιόδου σε συνδυασμό με την κρίση εμπιστοσύνης που μπορεί να εκδηλωθεί, ίσως φέρουν το οικονομικό εδιέξοδο.

Αυτή τη στιγμή ο πληθωρισμός είναι 60% πάνω από το στόχο του σταθεροποιητικού προγράμματος, το δημοσιονομικό έλλειμμα 30% με τάση η απόκλιση να γίνει μεγαλύτερη και μόνο το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών το οποίο θα είναι κάτι παραπάνω από 1,1 δις δολάρια το 1987 περιορίζεται βάσει προγράμματος.

Προτεραιότητα

Θα περίμενε κανείς ότι η κυβέρνηση θα έδινε προτεραιότητα στην πάλη κατά του πληθωρισμού - ο οποίος είναι πενταπλάσιος του μέσου όρου των χωρών της ΕΟΚ - και στον περιορισμό των πληθωριστικών ελλειμμάτων του δημόσιου τομέα. Για λόγους πολιτικής σκοπιμότητας η κυβέρνηση δεν βελτιώνει την οικονομική πολιτική της. Η αναμενόμενη ενίσχυση των πληθωριστικών ελλειμμάτων και η αύξηση του δημοσιονομικού ελλείμματος είναι πολύ πιθανόν να φέ-

του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών. Ο κ. Παπανδρέου φοβάται μια τέτοια εξέλιξη, γιατί έχοντας φθάσει το εξωτερικό χρέος της χώρας στα 18 δισεκατομμύρια δολάρια (αύξηση εξωτερικού χρέους 10 δις δολάρια σε διάστημα μιας εξαετίας!), έχει δημιουργήσει σχέση εξάρτησης από τις πιστώτριες τράπεζες και κυβερνήσεις. Εάν αυτές κρίνουν ότι για να συνεχίσει η ροή πιστώσεων προς την ελληνική κυβέρνηση επιβάλλονται πρόσθετα διορθωτικά μέτρα για την οικονομία, τότε αυτόματα η πολιτική φθορά του ΠΑΣΟΚ θα μετατραπεί σε πραγματική κατολίσθηση.

Ο κ. Παπανδρέου προσπαθεί να περιορίσει τον συναλλαγματικό κίνδυνο που απειλεί την κυβέρνηση του με τρεις τρόπους. Πρώτον, καλλιεργεί τις σχέσεις του με τον πρόεδρο της Επιτροπής της ΕΟΚ κ. Ντελός. Δεύτερον, υπόσχεται στις πιστώτριες κυβερνήσεις συμμετοχή στα λεγόμενα μεγάλα έργα. Τρίτον, πήρε τη σειρά οικονομικών μέτρων που διευκολύνουν κυρίως τις εξαγωγικές επιχειρήσεις.

Είναι καιρός τώρα που η κυβέρνηση παρουσιάζοντας τις θέσεις της για τις διαπραγματεύσεις που γίνονται στην ΕΟΚ αρκέται στο να επαναλαμβάνει ότι... συμφωνεί με τις προτάσεις Ντελός. Η μονότονα επαναλαμβανόμενη διαβεβαίωση επι-

Οι «προτάσεις Ντελός» δεν είναι πάντα ευνοϊκές για τα συμφέροντά μας. Για παράδειγμα σε αυτές περιλαμβάνεται η επιβολή αυστηρών οικονομικών στη διαχείριση της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (Κ.Α.Π.).

Ο κ. Παπανδρέου εμφανίζεται... άνθρωπος του Ντελός, γιατί μεταξύ δέκα κεντροδεξιών πρωθυπουργών και του φιλελεύθερου σοσιαλιστή πρωθυπουργού της Ισπανίας Φελίπε Γκονζάλες δεν έχει τίποτα καλύτερο να κάνει. Επίσης, η προβολή της εικόνας μιας ιδιαίτερης σχέσης με τον κ. Ντελός ενισχύει τις πιθανότητες να δείξει η Επιτροπή της ΕΟΚ - η οποία διαχειρίζεται το μεγάλο κοινοτικό δάνειο προς την Ελλάδα - μεγαλύτερη κατανόηση για τις αποκλίσεις που παρατηρούνται από το σταθεροποιητικό πρόγραμμα και να παρέμβει, αν τελικά χρειασθεί, για την πιστωτική διευκόλυνση της κυβέρνησης της «Αλλαγής».

«Κατανόηση»

Σε διακυβερνητικό επίπεδο η κυβέρνηση ζητεί κατανόηση, υποσχόμενη συμμετοχή ξένων επιχειρήσεων στην κατασκευή των λεγόμενων μεγάλων έργων. Ο υπουργός Εξωτερικών κ. Παπούλιας, στη διάρκεια της επίσκεψης που πραγματοποίησε το Νοέμβριο στη Μεγάλη Βρετανία, ενθάρρυνε τους Βρετανούς στα σχέδιά τους για συμμετοχή στην κατασκευή της γέφυρας που θα συνδέει το Ρίο με το Αντίρριο. Στις μελέτες για τα έργα της πολυδιαφημιζόμενης αν και αμφίβολης σκοπιμότητας εκτροπής του Αχελώου κάνει εντυπωσιακή εμφάνιση η αμερικανική πολυεθνική «Μπέχτελ» της οποίας βασικό στελέχη υπήρξαν ο υπουργός των Εξωτερικών των ΗΠΑ κ. Σουλτς και ο παραιτηθείς υπουργός Άμυνας κ. Ουάινφρινγκερ. Ο κ. Παπανδρέου φιλοδοξεί να επαναλάβει, με καθυστέρηση και σε μικρότερη κλίμακα τις επιτυχίες του Τούρκου πρωθυ-

ποσχόμενος ότι θα αναθέσει μεγάλα έργα και παραγγελίες σε ξένες επιχειρήσεις εξασφάλισε την οικονομική και πολιτική συνεργασία δυτικών κυβερνήσεων, που θεωρητικά έπρεπε να κρατήσουν κάποιες αποστάσεις από το ανελεύθερο καθεστώς.

Στην περίπτωση του κ. Παπανδρέου στόχος είναι η εξασφάλιση των αναγκών πιστώσεων και δανείων, με κριτήρια που δεν έχουν τόσο σχέση με τις επιδόσεις της ελληνικής οικονομίας, όσο με τη γενικότερη προοπτική της οικονομικής συνεργασίας.

Οι πιστώσεις και τα δάνεια, βέβαια, δεν φθάνουν από μόνο τους, γι' αυτό η κυβέρνηση να τα μέτρα που ανακοίνωσε προσφέρει ουσιαστικές φορολογικές απαλλαγές στις εξαγωγικές επιχειρήσεις. Παρά τις θυσίες που μας επέβαλε η κυβέρνηση, η εξέλιξη του εμπορικού ισοζυγίου εξακολουθεί να είναι αρνητική. Επειδή η παράλογη ανατίμηση της δραχμής έναντι του δολαρίου και η γενικότερη οικονομική πολιτική της κυβέρνησης εξασθενίζουν ακόμα περισσότερο τη διεθνή ανταγωνιστικότητα των «εξαγωγικών μας επιχειρήσεων», η κυβέρνηση τις ενισχύει με περιορισμό του φορολογικού «χαρτασιού» που επέβαλε και φοροαπαλλαγές για τα κέρδη, που τυχόν θα έχουν το 1988.

Ολοι αυτοί οι αμφίβολης αποτελεσματικότητας σύνθετοι ελιγμοί θα ήταν περιττοί εάν η κυβέρνηση είχε αξιόπιστη οικονομική στρατηγική. Λόγοι πολιτικής, κομματικής σκοπιμότητας της απαγορεύουν να αποκτήσει οικονομική στρατηγική, γι' αυτό καταλήγουμε στην αξιοπερίεργη διαχείριση της συναλλαγματικής κρίσης που διαφαίνεται στον ορίζοντα, εξαπίας της ανατροπής των προγνώσεων για τον πληθωρισμό και το δημοσιονομικό έλλειμμα.